

Tabela wniosków i rekomendacji Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adres at rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Klasa rekomendacji	Obszar tematyczny	Program operacyjny	Status rekomendacji	Uzasadnienie ew. odrzucenia lub częściowego wdrożenia
1	Identyfikuje się problemy w realizacji projektów zintegrowanych (dwufunduszowych) z uwagi na stosowany konkursowy tryb wyboru projektów oraz uzależnienie realizacji i dofinansowania projektu EFRR w zależności od uzyskania dofinansowania na projekt EFS [str. 106-108, 128, 163].	Należy uprościć realizację dwufunduszowych projektów zintegrowanych (zachowując znaczenie, rolę i funkcje takich projektów) w taki sposób, by – w przyszłości - beneficjenci w tym samym momencie mieli wiedzę nt. możliwości wsparcia zarówno projektu EFS jak i EFRR [str. 163].	MliR, IZ RPO	W celu uproszczenia warto: - zalecić realizowanie projektów zintegrowanych w trybie pozakonkursowym; - zalecić dokonywanie wspólnej oceny przedsięwzięcia złożonego z projektu EFS i projektu EFRR; - zalecić uruchomienie kolejnych konkursów skierowanych wyłącznie do aktualnych beneficjentów nierealizujących projektu EFS, a będących na ukończeniu bądź w okresie trwałości projektu EFRR; - przeanalizować możliwość i zasadność zrealizowania części EFS ze środków pochodzących z innych źródeł (w przypadku niezyskania dofinansowania na taki projekt w ramach danego	31 grudnia 2019	Horizontalna, operacyjna UWAGA: Rekomendacja <u>wyłącznie do wiadomości KM PO WER</u>	System realizacji polityki spójności	Dotyczy więcej niż jednego programu	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Tabela wniosków i rekomendacji *Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS*
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

				Programu) – dotyczy sytuacji, gdyby utrzymano konkursowy tryb wyboru projektów. <u>Ostateczne brzmienie sposobu wdrożenia, termin i status rekomendacji zostanie ustalony przez KJE we współpracy z adresatami.</u>						
2	W przypadku wielu RPO ewaluatorzy zwracali uwagę na problem polegający na zróżnicowanym sposobie rozumienia kryterium komplementarności [str. 95, 101, 163]	Należy upowszechnić wśród wnioskodawców i oceniających wnioski o dofinansowanie ujednolicony i właściwy sposób rozumienia komplementarności [str. 163].	MliR	Opracowanie i opublikowanie minipodręcznika, wyjaśniającego pojęcie komplementarności w przystępny, lecz zarazem precyzyjny sposób. <u>Ostateczne brzmienie sposobu wdrożenia, termin i status rekomendacji zostanie ustalony przez KJE we współpracy z adresatami.</u>	31 marca 2019	Horyzontalna, operacyjna <u>UWAGA: Rekomendacja wyłącznie do wiadomości KM PO WER</u>	Informacja i promocja	Dotyczy więcej niż jednego programu	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Tabela wniosków i rekomendacji Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

3	<p>W RPO określono dla osób z niższym wykształceniem oraz osób starszych preferencyjne warunki korzystania z usług rozwojowych. Założono też, że większość środków będzie wydatkowana przy uwzględnieniu pracowników o niskich kwalifikacjach i powyżej 50. roku życia. Jednocześnie z bazy usług rozwojowych (BUR) korzystają przede wszystkim osoby z wyższym wykształceniem oraz młodsze [str..30-31, 35-36].</p>	<p>Rekomenduje się przeprowadzenie badania obejmującego swoim zakresem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identyfikację na poziomie poszczególnych RPO skali korzystania z usług rozwojowych przez preferencyjne grupy, • Trudności w osiągnięciu przez IZ RPO planowanego poziomu wydatkowania środków na wsparcie tych grup w ramach Podmiotowych Systemów Finansowania (PSF), • Identyfikację ograniczeń w korzystaniu z usług rozwojowych przez preferencyjne grupy (czynniki dotyczące potencjału podnoszenia kwalifikacji przez te grupy oraz dotyczące funkcjonalności PSF oraz BUR), • Analizę, czy wprowadzone preferencyjne poziomy dofinansowania dla osób o niskich kwalifikacjach i powyżej 50. roku życia nie ograniczają chłonności rynku. 	KJE (MIIR)	<p>Uwzględnienie badania w Planie ewaluacji na 2019 rok.</p> <p>Zlecenie badania ewaluacyjnego.</p> <p><u>Ostateczne brzmienie sposobu wdrożenia, termin i status rekomendacji zostanie ustalony przez KJE we współpracy z adresatami.</u></p>	31 grudnia 2019	<p>Horizontalna operacyjna</p> <p>UWAGA: Rekomendacja wyłącznie do wiadomości KM PO WER</p>	Przedsiębiorczość	Dotyczy więcej niż jednego programu	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
---	--	--	------------	---	-----------------	--	-------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	--

Tabela wniosków i rekomendacji Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

4	<p>Prowadzone są równoległe polityki sektorowe będące podstawą do udzielania wsparcia dla integracji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Współpraca międzysektorowa napotyka na trudności, których przyczyny bywają przypisywane czynnikom prawnym i „czynniki ludzkiemu”, ale nie są dobrze poznane. Występują luki we wsparciu na styku sektorów (niespójność wsparcia) oraz braki w informacji dla osób z niepełnosprawnościami [str. 134-135, 140-141, 166]</p>	<p>Rekomenduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spójne działania informacyjne dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin nt. wszelkich możliwości wsparcia. • Zainicjowanie procesu poprawy spójności polityk sektorowych w ramach projektu badawczo-wdrożeniowego [str. 165-169] 	<p>MRPiP S, KPRM, GUS</p>	<p>W Programie kompleksowego wsparcia dla rodzin "Za Życiem" wpisane zostało działanie 5.2. - utworzenie bazy danych i portalu o formach wsparcia dla rodziny, osób niepełnosprawnych i ich opiekunów - przypisane KPRM.</p> <p>W projekcie Strategii na rzecz osób niepełnosprawnych proponuje się natomiast stworzenie tzw. mapy potrzeb - portalu wiedzy - platformy cyfrowej (strony internetowej razem z wersją mobilną), zawierającej niezbędne informacje o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych z różnych obszarów (np. zabezpieczenie społeczne, uprawnienia pracownicze, leczenie i rehabilitacja). Portal taki byłby na bieżąco uaktualniany przez pracowników właściwych urzędów i resortów, którzy pełniliby rolę redaktorów strony. Działanie zakłada przygotowanie portalu</p>	<p>31 grudnia 2020</p>	<p>Pozasystemowa, strategiczna</p> <p>UWAGA: Rekomendacja wyłącznie do wiadomości KM POWER</p>	<p>Rynek pracy, włączenie społeczne</p>	<p>Środki budżetowe/środki unijne</p>	<p>Rekomendacja zatwierdzona częściowo</p>	<p>Patrz uzasadnienie w sposobie wdrożenia</p>
---	---	---	---------------------------------------	---	--------------------------------	---	---	---------------------------------------	--	--

Tabela wniosków i rekomendacji *Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS*
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

			<p>przez podmiot zewnętrzny w ścisłej współpracy z Biurem Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, a następnie zachęcenie organizacji społecznych zajmujących się osobami o poszczególnych rodzajach niepełnosprawności do otwartej współpracy w budowaniu zasobów serwisu, aktualizacji strony i kontroli zamieszczanych informacji.</p> <p>W ramach systemu monitorowania sytuacji osób niepełnosprawnych w Polsce w projekcie Strategii przewiduje się też stworzenie bazy danych o osobach niepełnosprawnych w Polsce, integrującej obecne systemy. Baza zasilana byłaby danymi administracyjnymi z aktualnie funkcjonujących systemów orzeczniczych i powiązana z Powszechnym Elektronicznym Systemem Ewidencji Ludności PESEL. W ramach działania planuje się również wprowadzenie na stronie internetowej</p>						
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

Tabela wniosków i rekomendacji *Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS*
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

			<p>GUS nowej zakładki „Osoby niepełnosprawne” w ramach zakładki „Obszary tematyczne” celem zebrania wszystkich statystyk i opracowań na temat niepełnosprawności w jednym miejscu. Również planowany portal wiedzy „Mapa potrzeb” zostałby poszerzony o zakładkę statystyczno-analityczną, na której będą dostępne wskaźniki, wyniki badań naukowych i ewaluacji, dobre praktyki oraz różnego rodzaju sprawozdania w obszarze niepełnosprawności. Dodatkowo planuje się wypracowanie bazy wskaźników służących do monitorowania sytuacji osób niepełnosprawnych, a także polityk do nich skierowanych oraz powiązanie tej bazy z Systemem STRATEG GUS, gdzie będą dostępne dla szerszego odbiorcy.</p> <p><u>Ostateczne brzmienie sposobu wdrożenia, termin i status rekomendacji zostanie</u></p>					
--	--	--	---	--	--	--	--	--

Tabela wniosków i rekomendacji Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

				<u>ustalony przez KJE we współpracy z adresatami.</u>						
5	<p>W przypadku osób znacznie oddalonych od rynku pracy, w tym wielu osób z niepełnosprawnościami, potrzebne jest wsparcie silnie zindywidualizowane, o znacznej intensywności, począwszy od etapu rekrutacji, poprzez pracę nad motywacją, rozwijanie kompetencji, po wsparcie w początkowym okresie zatrudnienia [str. 126-129, 140].</p> <p>Projektodawcy są zdania, że dokumentacja konkursowa ogranicza możliwości planowania wsparcia w sposób elastyczny. Natomiast wg IZ niektórych RPO (jak wynika z uwag do projektu raportu) te ograniczenia są wymuszone przez wytyczne MIIR.</p>	<p>Wypracowanie wspólnie przez MIIR i IZ RPO jednolitej interpretacji co do zakresu możliwej elastyczności budżetów i wskaźników w projektach.</p> <p>Podwyższanie kompetencji członków KOP i projektodawców w zakresie indywidualizacji wsparcia.</p>	MIIR IZ RPO	<p>Realizacja takich działań, jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wypracowanie wspólnego stanowiska co do tego, jaki zakres elastyczności jest dopuszczalny na gruncie prawa Zamieszczenie ww. stanowiska w wytycznych, dokumentacji konkursowej lub materiale informacyjnym dla projektodawców. Działania polegające na uczeniu się IZ RPO od siebie wzajemnie o tym jak formułować SzOOP RPO, plany działań i dokumentację konkursową, (np. w oparciu o doświadczenia IZ RPO woj. Podkarpackiego). <p><u>Ostateczne brzmienie sposobu wdrożenia, termin i status</u></p>	31 grudnia 2019	<p>Horizontalna, operacyjna</p> <p><u>UWAGA: Rekomendacja wyłącznie do wiadomości KM PO WER</u></p>	Rynek pracy, włączenie społeczne	Dotyczy więcej niż jednego programu	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Tabela wniosków i rekomendacji Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

	Jednocześnie jak wynika z informacji z IZ PO WER, w niektórych województwach (podkarpackie) dokumentacja konkursowa w większym stopniu sprzyja indywidualizacji wsparcia niż w innych. Wskazuje to na różne interpretowanie ram formalnych (przepisy prawa i wytyczne MIIR) przez Instytucje Zarządzające. [str. 134, 137, 139]			<u>rekomendacji zostanie ustalony przez KJE we współpracy z adresatami.</u>						
6	Umiejętności poruszania się po rynku pracy i umiejętności samodzielnego życia są dodatkowo związane z podejmowaniem pracy przez osoby z niepełnosprawnościami. Barierą w podejmowaniu aktywności przez osoby z niepełnosprawnościami często są postawy (bierność) i przekonania. Dla niepracujących osób z	W przypadku wsparcia osób znacznie oddalonych od rynku pracy, w tym osób z niepełnosprawnościami dla których adekwatne jest intensywne wsparcie, należy w projektach prowadzić pracę nad motywacją i postawami uczestników.	IZ RPO MIIR	Zapisy planów działań i dokumentacji konkursowej dot. wsparcia dla osób znacznie oddalonych od rynku pracy (zwł. osób z niepełnosprawnościami): 1. Stosowanie zindywidualizowanego doradztwa, mentoringu lub zbliżonej formy wsparcia indywidualnego polegającego na towarzyszeniu uczestnikowi w rozwoju przez cały okres realizacji projektu; 2. Wymaganie, by	31 grudzień 2020	Horyzontalna, operacyjna UWAGA: Rekomendacja <u>wyłącznie do wiadomości KM PO WER</u>	Rynek pracy, włączenie społeczne	Dotyczy więcej niż jednego programu	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Tabela wniosków i rekomendacji Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

	niepełnosprawnościami doradztwo (w tym edukacyjne, zawodowe) i mentoring mogą być skuteczne jako część kompleksowego wsparcia, jeżeli jest realizowane według planu, przez kompetentne osoby i jest to dłuższy proces, w trakcie którego uczestnik i mentor są w regularnym kontakcie. [str. 122-123, 140]			projektodawcy przedstawiali we wnioskach o dofinansowanie koncepcję zindywidualizowanej pracy z uczestnikiem zorientowanej na kształtowanie postaw, motywowanie do samodzielności i aktywności. <u>Ostateczne brzmienie sposobu wdrożenia, termin i status rekomendacji zostanie ustalony przez KJE we współpracy z adresatami.</u>						
7	<ul style="list-style-type: none"> J.w. Deficyty kompetencji personelu, w tym braki doświadczenia w pracy ze specyficznymi grupami docelowymi należą do czynników utrudniających dotarcie do osób potrzebujących wsparcia i zapewnienie im skutecznej pomocy [str.128]. 	Wymaganie specjalistycznych kwalifikacji, lub co najmniej potwierdzonych doświadczeniem kompetencji od pracowników prowadzących indywidualną pracę z uczestnikami [str. 165].	IZ RPO	Wymaganie w planach działań i dokumentacji konkursowej by kształtowaniem postaw i motywacji uczestników zajmowały się osoby mające odpowiednie kwalifikacje zawodowe (np. psycholog, doradca zawodowy, trener umiejętności miękkich, pracownik socjalny, trener pracy, psychoterapeuta) lub w uzasadnionych	31 grudnia 2019	Horyzontalna, operacyjna UWAGA: Rekomendacja wyłącznie do wiadomości KM POWER	Rynek pracy, włączenie społeczne	Dotyczy więcej niż jednego programu	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Tabela wniosków i rekomendacji Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

				<p>przypadkach osoby mające potwierdzone doświadczenie zawodowe wystarczające do realizacji zadań.</p> <p>Uwzględnienie oceny doświadczenia personelu w ocenie merytorycznej wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p><u>Ostateczne brzmienie sposobu wdrożenia, termin i status rekomendacji zostanie ustalony przez KJE we współpracy z adresatami.</u></p>						
8	<p>Niektóre kompleksowe programy wspomagające uczniów z niepełnosprawnościami w przejściu po zakończeniu nauki do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnego życia, • dalszej nauki, • i/lub zatrudnienia <p>(transition programs) są skuteczne we wszystkich tych trzech obszarach, podczas gdy</p>	<p>Wymaganie, by w projektach integracji i aktywizacji elementem kompleksowego wsparcia dla osób bez doświadczenia lub z nieaktualnymi kwalifikacjami było rozwijanie umiejętności u pracodawców.</p>	<p>MliR IZ RPO</p>	<p>Zapisy wytycznych dla projektów wspierających zatrudnienie i integrację społeczną oraz w dokumentacji konkursowej wymagające uwzględnienia doświadczenia zdobywanego u pracodawcy jako jednej z form wsparcia (z ew. uzasadnionymi wyjątkami), np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staż, praktyka, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy lub przyuczenie do 	<p>31 grudnia 2019</p>	<p>Horyzontalna, operacyjna</p> <p>UWAGA:</p> <p>Rekomendacja wyłącznie do wiadomości KM POWER</p>	<p>Rynek pracy, włączenie społeczne, edukacja</p>	<p>Dotyczy więcej niż jednego programu</p>	<p>Rekomendacja zatwierdzona w całości</p>	

Tabela wniosków i rekomendacji Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

	inne – tylko w niektórych obszarach. Skuteczność zatrudnieniowa występuje w programach, których częścią są staże/praktyki. Doświadczenie zawodowe należy do najważniejszych czynników uprawdopodobniających podejmowanie pracy przez absolwentów z niepełnosprawnościami. [str. 121, 126-127]			<p>wykonywania określonej pracy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Próbki pracy” – kilkudniowe praktyki w wielu miejscach pracy służące preorientacji zawodowej. • Kształtowanie zdolności do zatrudnienia na otwartym rynku pracy, np. poprzez zatrudnienie socjalne. <p><u>Ostateczne brzmienie sposobu wdrożenia, termin i status rekomendacji zostanie ustalony przez KJE we współpracy z adresatami.</u></p>						
9	j.w.	Realizacja „programów wspomagających przejście” osób z niepełnosprawnościami z edukacji do samodzielnego życia oraz zatrudnienia lub dalszego kształcenia.	MliR IZ RPO	Zapisy w planach działania i w dokumentacji konkursowej w ramach CT 10 (wsparcie uczniów z RPO) i CT 8 (wsparcie młodzieży, która zakończyła/przerwała naukę z PO WER) przewidujące realizację dla osób z niepełnosprawnościami (lub innymi trudnościami w integracji społeczno-	30 września 2018	Horyzontalna, operacyjna UWAGA: Rekomendacja wyłącznie do wiadomości KM PO WER	Edukacja	Dotyczy więcej niż jednego programu	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Tabela wniosków i rekomendacji *Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS*
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

			<p>zawodowej), kończących naukę na dowolnym etapie edukacji, kompleksowych programów wspomagających przejście do następnego etapu życia: pomoc w kontynuacji nauki, podjęciu zatrudnienia, integracji społecznej, korzystaniu z usług publicznych i rozwijaniu samodzielności życiowej, w tym poprzez doradztwo oraz staże/praktyki.</p> <p>Tego typu działania powinny być prowadzone na poziomie lokalnym w sposób spójny przez jednego lokalnego usługodawcę, (ew. partnerstwo) współpracującego z właściwymi instytucjami i z pracodawcami. Nie zastąpią ich rozproszone usługi różnych sektorów (np. odrębnie szkoły, PUP, gminy).</p> <p><u>Ostateczne brzmienie sposobu wdrożenia, termin i status rekomendacji zostanie ustalony przez KJE we</u></p>						
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tabela wniosków i rekomendacji Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

				<u>współpracy z adresatami.</u>						
10	<p>Czynnikiem sprzyjającym aktywności zawodowej i integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami jest włączenie ich w sieć relacji społecznych, w tym posiadanie przez nie wsparcia społecznego (ze strony rodziny, innych osób bliskich, a także kolegów z pracy). Zaangażowanie rodziców (opiekunów) w edukację oraz zintegrowanie ucznia z rówieśnikami jest dodatkowo związane z podejmowaniem pracy przez absolwentów z niepełnosprawnościami. Wyższe prawdopodobieństwo podjęcia pracy miały też</p>	<p>W projektach dla osób z niepełnosprawnościami (i innych z trudnościami w integracji społeczno-zawodowej), w tym osób dorosłych i uczniów: prowadzenie diagnozy i, w razie potrzeby, zapewnienie wsparcia w obszarze kompetencji społecznych i relacji społecznych.</p> <p>W projektach dla uczniów z niepełnosprawnościami lub z innych przyczyn zagrożonych trudnościami w integracji społeczno-zawodowej uwzględnienie sytuacji rodzinnej ucznia i współpraca z rodzicami/opiekunami.</p>	MIIIR IZ RPO	<p>Zapisy wytycznych dotyczących aktywizacji i integracji oraz edukacji akcentujące znaczenie kompetencji społecznych i relacji społecznych i potrzebę zapewniania wsparcia w tych obszarach w uzasadnionych przypadkach.</p> <p>Wymaganie w planach działań i w dokumentacji konkursowej, by projektodawcy (realizujący projekty dot. aktywizacji, integracji i edukacji dla osób z niepełnosprawnościami lub z innych przyczyn zagrożonych trudnościami w integracji społeczno-zawodowej) prowadzili diagnozę kompetencji i relacji społecznych uczestnika, zapewniali wsparcie w tych obszarach</p>	31 grudnia 2019	<p>Horyzontalna, operacyjna</p> <p>UWAGA:</p> <p>Rekomendacja</p> <p><u>wyłącznie do wiadomości KM PO WER</u></p>	Edukacja, Rynek pracy, Włączenie społeczne	Dotyczy więcej niż jednego programu	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Tabela wniosków i rekomendacji *Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS*
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

	<p>osoby, którym rodzina i znajomi pomagali szukać pracy. [str. 125]</p>		<p>(w razie potrzeby) i planowali wspólnie z uczestnikiem, jak może on korzystać z zasobów relacyjnych.</p> <p>W planach działań i w dokumentacji konkursowej dot. wsparcia dla uczniów, zwłaszcza z niepełnosprawnościami /specjalnymi potrzebami edukacyjnymi premiowanie takich działań jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diagnozowanie sytuacji rodzinnej ucznia, w razie potrzeby obejmowanie rodziców/opiekunów pomocą (np. konsultacje wychowawcze, warsztaty umiejętności wychowawczych np. wg programu „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” opracowanego przez ORE); • Partnerska współpraca szkoły z rodzicami/opiekunami, uwzględnianie ich opinii, wyjaśnianie wątpliwości, koordynacja działań prowadzonych przez nich i placówkę (projektodawca powinien 						
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tabela wniosków i rekomendacji *Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS*
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

			<p>opisać proponowany model współpracy).</p> <p>Zwiększanie wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie współpracy szkół z rodzicami, np. poprzez szkolenia dla nauczycieli, pracowników systemu wspomagania pracy szkoły i pracowników organów prowadzących, oraz udostępnianie tym grupom docelowym opracowań zawierających dobre przykłady współpracy, jak np. Hernik, K. i Malinowska, K. (2015). <i>Jak skutecznie współpracować i komunikować się z rodzicami i społecznością lokalną. Poradnik dla nauczycieli i dyrektorów</i>. Warszawa: Instytut Badań Edukacyjnych.</p> <p>Zwiększanie zdolności pracowników instytucji edukacyjnych i instytucji zajmujących się aktywizacją i integracją do prowadzenia diagnozy i realizacji działań wspomagających kompetencje społeczne i funkcjonowanie społeczne odbiorców wsparcia (w</p>						
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

Tabela wniosków i rekomendacji Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

				ramach Działań 2.5, 2.6 i 2.10 PO WER).						
				<u>Ostateczne brzmienie sposobu wdrożenia, termin i status rekomendacji zostanie ustalony przez KJE we współpracy z adresatami.</u>						
11	Wsparcie integracji społeczno-zawodowej osób z niepełnosprawnościami w skali kraju nie rozwiązuje problemu pozostawania bez zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnościami. Większość tych osób pozostaje bez pracy, głównie z powodu bierności zawodowej (dane GUS). Specjaliści zajmujący się aktywizacją wiążą problem niskiego zatrudnienia OzN nawet w okresie wysokiego popytu na pracę m. in. z postawami OzN	Wyniki badania pozwalają sformułować tylko częściowe rekomendacje. <ul style="list-style-type: none"> Promowanie aktywnych postaw wśród OzN, Pośrednictwo pracy nakierowane na potrzeby pracodawców połączonego z pomocą pracodawcom w zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami, Analiza aktualnych kosztów wsparcia OzN, kosztów zaniechania i alternatywnych oraz oszacowanie korzyści z ew. zmian systemowych [str. 165-166]. 	MiIR IZ RPO MEN MRPIPS	Rekomendowane rozwiązania w dokumentacji konkursowej RPO: <ul style="list-style-type: none"> Realizacja odrębnych konkursów dot. wsparcia szkół zawodowych adresowanych wyłącznie do szkół specjalnych np. przysposabiających do pracy, aby zwiększyć udział tych placówek we wsparciu i promować w nich nastawienie na aktywność zawodową uczniów. W projektach realizowanych przez ogólnodostępne szkoły zawodowe wymaganie, 	31 grudnia 2019	Horyzontalna, operacyjna <u>UWAGA: Rekomendacja wyłącznie do wiadomości KM PO WER</u>	Rynek pracy, Włączenie społeczne	Dotyczy więcej niż jednego programu	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Tabela wniosków i rekomendacji *Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS*
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

<p>wzmacnianymi przez pułapkę świadczeń oraz z niewiedzą pracodawców i obciążeniami związanymi z zatrudnianiem OzN. [str. 134, 138, 141]</p>		<p>by do preferowanych uczestników projektów należeli uczniowie z SPE.</p> <ul style="list-style-type: none"> • W projektach obejmujących zajęcia wyrównawcze i rozwijające zainteresowania we wszystkich typach szkół – preferowanie zajęć i metod dydaktycznych rozwijających samodzielność i przedsiębiorczość uczniów oraz kontakt ze środowiskiem pracy. • W projektach dot. integracji społeczno-zawodowej ON premiowanie działań łączących pośrednictwo pracy (w optyce zorientowanej na potrzeby kandydatów, ale także – pracodawców prowadzących rekrutację), zwiększanie wiedzy i zmniejszanie uprzedzeń pracodawców nt. pracy osób z niepełnosprawnościami i pomoc w ubieganiu się 					
--	--	---	--	--	--	--	--

Tabela wniosków i rekomendacji *Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS*
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

				<p>o dofinansowanie z PFRON.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ww. rekomendowane działania choć adresowane do pracodawców mają służyć ostatecznie zatrudnieniu osób pozostających bez pracy, nie powinny więc być kwalifikowane jako „pomoc pracodawcom”. Rekomenduje się opracowanie interpretacji prawnej przez MliR w celu rozstrzygnięcia ewentualnych wątpliwości dot. pomocy publicznej.. <p>Rekomendowane rozwiązania w planach działania PO WER:</p> <ul style="list-style-type: none"> W Działaniu 2.10: w ramach wspomaganie pracy szkoły promowanie metod rozwijających samodzielność, aktywność i przedsiębiorczość uczniów, zwł. tych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. <p>Zapisanie w SzOOP PO</p>						
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

Tabela wniosków i rekomendacji *Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS*
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

			<p>WER i przeprowadzenie w Działaniu 2.5 (w ramach odrębnego typu projektów) analizy kosztów świadczeń i innych form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami oraz kosztów alternatywnych – utraconych na skutek pozostawania osób poza zatrudnieniem.</p> <p>Oszacowanie wariantów kosztowych zmian systemowych, np. takich jak likwidacja „pułapki świadczeń”, uzupełnienie i uspołnienie usług, obniżenie kosztów pozyskania dofinansowań (tj. uproszczenie procedur), wzrost stawek wpłat na PFRON i in. wypracowanie rekomendacji.</p> <p><u>Ostateczne brzmienie sposobu wdrożenia, termin i status rekomendacji zostanie ustalony przez KJE we współpracy z adresatami.</u></p>						
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tabela wniosków i rekomendacji Metaanaliza wyników badań ewaluacyjnych dotyczących oceny wsparcia z EFS
RAPORT CZĄSTKOWY 2018

12	<p>W grudniu 2017 roku PO WER został poszerzony poprzez włączenie Priorytetu Inwestycyjnego 11ii, a SzOOP PO WER – poprzez dodanie Działania 2.20. Działanie to, podobnie jak wszystkie inne działania realizowane w ramach PO, powinno podlegać ewaluacji. Jego cel tematyczny jest taki sam, jak w przypadku Działań 2.16 – 2.19 objętych prowadzonym już badaniem ewaluacyjnym dotyczącym dobrego rządzenia [str. 38; podstawa źródłowa – nie dotyczy].</p>	<p>Należy poszerzyć zakres obecnego i następnego etapu badania ewaluacyjnego „Ewaluacja wpływu EFS na osiągnięcie celów w zakresie dobrego rządzenia określonych w ramach PO WER” o Działanie 2.20.</p>	IZ PO WER	<p>Działanie 2.20, tak jak wszystkie inne działania realizowane w PO WER, będzie oceniane w ramach badania ewaluacyjnego <i>Ewaluacja mid-term postępu rzeczowego i finansowego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020</i>. Jeżeli w ramach ww. badania zostaną zdiagnozowane znaczne problemy we wdrażaniu Działania 2.20, IZ PO WER zrealizuje badanie ewaluacyjne poświęcone temu Działaniu.</p> <p>Natomiast nie ma możliwości włączenia oceny Działania 2.20 do realizowanego od 2016 r. badania „Ewaluacja wpływu EFS na osiągnięcie celów w zakresie dobrego rządzenia określonych w ramach PO WER” ze względu na brak możliwości rozszerzenia zakresu tematycznego ewaluacji (procedura PZP).</p>	31 maja 2019	Programowa, operacyjna	Sprawność administracji	PO WER	Rekomendacja zatwierdzona częściowo	Patrz uzasadnienie w sposobie wdrożenia
----	--	---	-----------	---	--------------	------------------------	-------------------------	--------	-------------------------------------	---